

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
FOURTH SEMESTER

Subject: Modern Maharashtra in 20th Century (HO-404)

Date: 20/12/2024

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

- Instructions:** 1) Attempt any **Five** questions. 2) All questions carry **equal (20)** marks.
- Q. 1)** Examine the political journey of Indian National Congress in its constitutional phase with special reference to Maharashtra. (20)
- Q. 2)** Examine the internal currents in the various social movements that constitute the Non-Brahmin movement of Modern Maharashtra. (20)
- Q. 3)** Explain the causes and consequences of various tribal revolts in colonial Maharashtra. (20)
- Q. 4)** Review Revolutionary activities in Modern Maharashtra (20)
- Q. 5)** Examine the 1942 quit India Movement in Maharashtra with special reference to the parallel Government at Satara. (20)
- Q. 6)** Write detail information about the worker's movements during 20th century in history Maharashtra. (20)
- Q. 7)** Evaluate the Gandhian phase of Indian freedom struggle with special reference to Maharashtra. (20)
- Q. 8)** Review the progressive movements in first half of the 20th century Maharashtra with special reference to Maharshi Shinde, Rajarshi Shahu Maharaj and Karmaveer Bhaurao Patil (20)
- Q. 9)** Take into account the events in Samyukta Maharashtra Movement. Evaluate the success or failure of the movement. (20)
- Q.10) Write Short notes. (Any Two)** (20)
- a) Leftist Movement
- b) Pune Sarvajanik Sabha
- c) Film Industry in Maharashtra
- d) Co-operative Movement in Maharashtra

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.
- प्र. १)** भारतीय राष्ट्रीय संभेची सांविधानिक टप्प्यातील राजकीय वाटचाल महाराष्ट्राच्या विशेष संदर्भासह स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. २)** आधुनिक महाराष्ट्रातील ब्राह्मणेतर चळवळींच्या विविध सामाजिक चळवळींमधील अंतर्गत प्रवाहांचे परीक्षण करा. (२०)
- प्र. ३)** वसाहतवादी कालखंडातील महाराष्ट्रातील आदिवासी चळवळींची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ४)** महाराष्ट्रातील क्रांतिकारी चळवळीचा आढावा घ्या. (२०)
- प्र. ५)** महाराष्ट्रातील १९४२ च्या चलेजाव चळवळीचा सातारा येथील प्रतिसरकार या विशेष संदर्भासह आढावा घ्या (२०)
- प्र. ६)** विसाव्या शतकातील महाराष्ट्राच्या इतिहासातील कामगार चळवळीची माहिती लिहा. (२०)
- प्र. ७)** महाराष्ट्राच्या विशेष संदर्भासह भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीतील गांधीयुगाचे मूल्यमापन करा. (२०)
- प्र. ८)** विसाव्या शतकाच्या पूर्वार्धातील महाराष्ट्रातील सुधारणा चळवळींचा महर्षि शिंदे, राजर्षि शाहू महाराज आणि कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या विशेष संदर्भासह आढावा घ्या. (२०)
- प्र. ९)** संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीतील विविध घटना विचारात घ्या. या चळवळीच्या यशापयशाचे मूल्यमापन करा (२०)
- प्र. १०) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)** (२०)
- अ) डावी चळवळ
- ब) पुणे सार्वजनिक सभा
- क) महाराष्ट्रातील चित्रपट उद्योग
- ड) महाराष्ट्रातील सहकार चळवळ